

Další zbytečné úmrtí při požáru bytu

Obrázek 1 Při požáru bytu vzniká množství toxických zplodin hoření

Senioři obecně patří mezi požárem a jeho následky nejvíce ohroženou skupinu obyvatel. Jak ukázal nedávný požár domu s pečovatelskou službou v Příboře, kde došlo vlivem požáru k úmrtí dvou osob a zranění dalších čtyř, podceňování problematiky požární prevence v místech ubytování a bydlení nejen seniorů se rozhodně nevyplácí.

Mnohým z těchto tragédií přitom lze předejít. Lidské smysly dokáží počínající požár efektivně odhalit. To však za předpokladu, že se nacházíme v bdělém stavu a naše smysly nejsou otupělé vlivem alkoholu, léků či jiných návykových látek.

S rostoucím věkem navíc citlivost lidských smyslů klesá. Většina požárů s tragickými následky vzniká právě z těchto důvodů v nočních hodinách. Přitom pouze minimum domácností je vybaveno hlásiči požáru, které dokáží rozpoznat rozvíjející se požár a hlasitým akustickým signálem probudit obyvatele bytu nebo upozornit sousedy, že něco není v pořádku. Cena hlásiče požáru se přitom pohybuje v řádech stokorun, což je vzhledem k uchráněným hodnotám nebo dokonce záchraně životů minimální investice. Nesmí se zapomínat ani na to, že pokud hlásič požáru upozorní na vznikající požár, musí být také čím hasit. Vhodný hasicí přístroj by se měl stát spolu s hlásičem požáru stejně samozřejmým vybavením bytu jako kvalitní zámek na dveřích.

Obrázek 2 Hlásič požáru

Proto, aby požár ani nevzniknul, je však prvořadé dodržovat základní bezpečnostní normy, pravidla a hlavně zdravý rozum. Dle zákona o požární ochraně je každý povinen počínat si tak, aby nezpůsobil požár. Přitom neklesající počet požárů v bytech vlivem lidské nedbalosti hasiče neustále ujišťuje o opaku. Již evergreeny jsou požáry způsobené nevhodně umístěnými svíčkami, které jsou bez

nehořlavé podložky umístěny rovnou na hořlavém nábytku nebo v blízkosti závěsů a záclon, které se vlivem průvanu v bytě stanou příčinou požáru. Další častou příčinou požáru jsou nedopalky cigaret, které jsou ještě nevyhaslé vyhazovány s běžným hořlavým domovním odpadem. Objevují se rovněž případy, kdy odhozený nedopalek cigarety z okna nebo balkónu zapálí hořlavé předměty umístěné na balkónech sousedů v nižších patrech. Otevřený oheň, jako je svíčka nebo plamen sporáku při vaření, by navíc nikdy neměl zůstat bez dozoru. Proto je vždy při opuštění bytu nutné plamen uhasit a odstavit připravované jídlo od zdroje tepla. Vlivem nehody nebo i zaseklého zámku se může nepřítomnost v domácnosti protáhnout na hodiny.

V domácnostech se také až příliš často zapomíná na provádění revizí elektrické instalace a spotřebičů. Elektrická instalace v bytech je nezřídka původní, stará i třicet let. Domácnosti jsou vybaveny moderními elektrickými přístroji, jejichž množství a nároky jsou diametrálně odlišné od potřeb existujících v době výstavby domů. Pravidelné provádění elektrevizí v bytových domech alespoň jednou za 5 let by mělo být samozřejmostí. Rovněž používání poškozených spotřebičů nebo spotřebičů zakoupených z nedůvěryhodných zdrojů výrazně

zvyšuje nejen riziko požáru, ale také úrazu. Klasickým představitelem takových požárů jsou požáry způsobené levnými rychlovarnými konvicemi, které jsou zakoupeny ve stánkovém prodeji bez řádného atestu. Obdobné zásady jako pro elektrickou instalaci a elektrické spotřebiče platí i pro plynové rozvody a spotřebiče. Zapomínat na pravidelné revize a kontroly plynových zařízení je snad ještě nebezpečnější. Pro včasnou detekci úniku plynu lze rozhodně doporučit instalaci čidel. Pracují obdobně jako hlásiče požáru s tím rozdílem, že nereagují na projevy požáru jako světlo, teplo či zplodiny hoření, ale na daný druh a koncentraci plynu.

Pro většinu bytových domů stanovil vlastník nebo provozovatel určitá pravidla. Ta bývají zakotvena v provozních či požárních řádech. V těchto předpisech bývají většinou uvedeny povinnosti týkající se manipulace s ohněm ve společných prostorách, kouření, ukládání materiálů na únikových cestách, ve sklepech apod. Každý nájemce bytu je povinen pravidla daná provozními nebo požárními řády dodržovat.

Obrázek 3 K záchraně osob z vyšších pater budovy slouží požární žebříky a plošiny

Speciálním typem bytových domů jsou pak domy s pečovatelskou službou. Dům s pečovatelskou službou je z hlediska požární bezpečnosti definován jako objekt nebo část objektu, kde je osobám starším 60let nebo osobám s postižením tělesným, smyslovým nebo mentálním (lehčího stupně), poskytována sociální péče formou pečovatelské služby. Vzhledem k charakteru a skladbě obyvatel takového domu jsou na domy s pečovatelskou službou kladeny přísnější požadavky než na běžné bytové domy. Předpisy požární ochrany požadují pro tyto objekty mnohdy instalaci speciálních požárně bezpečnostních zařízení např. elektrické požární signalizace nebo evakuačních výtahů.

Také režim v těchto objektech je z hlediska požární ochrany přísnější. Musí pro ně být zpracována zvláštní dokumentace požární ochrany, jako jsou požární řády, požární poplachové směrnice atd. V dokumentaci jsou pak stanoveny podmínky požární bezpečnosti pro provozování těchto zařízení. Zaměstnanci pracující v domech s pečovatelskou službou musí být v pravidelných intervalech proškoleni z oblasti požární ochrany. Pokud je v takových objektech zaměstnáno tři a více zaměstnanců, musí být ustanoveny a proškoleny i požární hlídky.

Požadavky právních a technických předpisů pro domy s pečovatelskou službou jsou v zásadě přísné a finančně relativně nákladné. Možná právě z těchto důvodů část domů s pečovatelskou službou nesplňuje moderní požadavky požární bezpečnosti kladené na taková zařízení současnými normami. Jedná se ve velké míře o starší objekty poplatné době, ve které byly postaveny. Při užívání starších objektů musí být zachována úroveň požární ochrany vyplývající z technických podmínek požární ochrany staveb, podle kterých byla stavba navržena, provedena a bylo zahájeno její užívání. Majitelé a provozovatelé těchto zařízení by si ale sami měli být vědomi odpovědnosti za osoby vyskytující se v takových, současným předpisům již nevyhovujících, objektech.

S podobným problémem týkajícím se požárního zabezpečení se lze setkat rovněž u některých nově vznikajících projektů, mnohdy s rezidenčním charakterem. Developeři, byť v dobré víře,

lákají starší či imobilní občany na bezbariérovou úpravu objektů, služby a zdravotní péči přímo v domě. Takové objekty jsou však mnohdy ve své podstatě klasickými bytovými domy, na které nejsou kladeny tak náročné stavební a požárně bezpečnostní požadavky jako na domy s pečovatelskou službou projektované dle normy ČSN 73 0835 Požární bezpečnost staveb – Budovy zdravotnických zařízení a sociální péče.

Lidé se obecně cítí ve svých obydlích bezpečně a mají tendenci podceňovat drobné nehody. Hasiči každému doporučují zajímat se o protipožární zabezpečení svého bytového domu a neodbývat vše jen větou, že mně se to přece nemůže stát. Kdo je připraven, není překvapen.

kolektiv autorů Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje

V Ostravě dne 12. března 2013